

Осадча О. О., Плікус І. Й. Пенсійна система України: етапи становлення, проблеми та шляхи вирішення. Регіональна економіка та управління. 2019, 4 (26), 44- 49

УДК 368.914

Осадча Олександра Олегівна
студентка
Сумський державний університет

Плікус Ірина Йосипівна
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і підприємництва
Сумського державного університету

Осадчая Александра Олеговна
студентка
Сумський державний університет

Пликус Ирина Иосифовна
кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры финансов и предпринимательства
Сумського державного університету

Osadcha Oleksandra Olegivna
Student,
Sumy State University

Plikus Iryna Yosypivna
PhD, Associate Professor,
Associate Professor of Finance and Entrepreneurship
Sumy State University

**ПЕНСІЙНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ,
ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ**

**ПЕНСИОННАЯ СИСТЕМА УКРАИНЫ: ЭТАПЫ СТАНОВЛЕНИЯ,
ПРОБЛЕМЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РЕШЕНИЯ**

**PENSION SYSTEM OF THE UKRAINE: STAGES OF THE FORMATION,
PROBLEMS AND DIRECTIONS OF THE DECISION**

Анотація. У статі досліджено особливості функціонування пенсійної системи України протягом її становлення. Визначено основні проблеми пенсійного забезпечення. Розглянуто тенденції реформування пенсійних систем в окремих

країнах світу. Обґрунтовано необхідність реформування пенсійної системи України спираючись на зарубіжний досвід. Сформульовано рекомендації пріоритетних напрямів пенсійної реформи в Україні.

Ключові слова: пенсійна система, пенсійне забезпечення, реформування пенсійної системи, моделі пенсійних систем.

Аннотация. В статье проанализированы особенности функционирования пенсионной системы Украины на протяжении периода ее становления. Определены основные проблемы пенсионного обеспечения. Рассмотрены тенденции реформирования зарубежных пенсионных систем. Обоснована необходимость реформирования пенсионной системы Украины. Предложены приоритетные направления пенсионной реформы в Украине.

Ключевые слова: пенсионная система Украины, пенсионное обеспечение, реформирование пенсионной системы, модели пенсионных систем.

Summary. In article are analysed particularities of the operation the pension systems of the Ukraine. The main problems of the pension provision are Determined. The Considered reforms of the pension systems in country of the European alliance. Motivated need of the reform of the pension system of the Ukraine. The priority directions of the pension reform are offered in Ukraine.

Key words: pension system of the Ukraine, pension provision, реформирование pension system, models of the pension systems.

Постановка проблеми: У кожній країні пенсійне забезпечення – це невід’ємна складова державної соціальної політики, що значною мірою характеризує виконання державою свого соціального призначення та в значній мірі обумовлює рівень стабільності в суспільстві. Пенсійні системи усіх країн світу перебувають у стані постійного реформування, що зумовлено необхідністю вирішення проблем, які виникають внаслідок існування низки протиріч у теорії та практиці соціального захисту населення, незбалансованістю розвитку головних інститутів та ресурсних сфер суспільства, змінами соціально-демографічної структури населення. Вказані проблеми характерні, як для України, так і для інших пострадянських країн.

Напрями розбудови пенсійної системи в Україні визначені у Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», де наголошено на необхідності подальшого розвитку недержавного пенсійного страхування та запровадженні накопичувальної складової системи пенсійної системи, правові основи якої були законодавчо визначені ще у 2003 році. З цією метою була також розроблена Концепція вдосконалення Інформаційно-аналітичних систем Пенсійного фон-

ду України і Стратегія модернізації та розвитку Пенсійного фонду України на період до 2020 року. Однак суттєві позитивні зміни на цих напрямках наразі не відбулися

Аналіз останніх публікацій. Проблеми пенсійного забезпечення розглядаються у працях фахівців за такими напрямками:

1) дослідження державного пенсійного страхування в Україні та зарубіжних країнах (етапи становлення, історичний розвиток, досвід розвитку пенсійних систем), а саме Н. Мартиненко, Л. Єлісєєва, О. Вішневська, Н. Саїнчук, Л. Ткаченко. Крім того, вивченню теорії пенсійних систем, присвячені праці зарубіжних вчених П. Маріоні, Г. Мак Таггарт, П. Пестье, Р. Хинц, Э. Уайтхауз та інших;

2) проблеми пенсійного забезпечення та реформування пенсійної системи України розглянуто у працях Т.О. Ставерської, В.С.Адамовської, М.Мицай, С.В.Козловського, В.К.Рудик.

Зазначимо, що проблеми управління пенсійною системою знаходять теоретичне обґрунтування в публікаціях міжнародних організацій: ООН, МОП, Рада Європи, Світовий банк. Віддаючи належне працям зазначених авторів, слід зауважити, що проблеми розвитку пенсійної системи на сьогодні до кінця не вирішені, потребують поглибленого вивчення та обґрунтування концептуальних підходів до реформування саме в контексті здійснюваних інституціональних трансформацій, з урахуванням зарубіжного досвіду і національних традицій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою роботи є визначення основних етапів становлення пенсійної системи в Україні і теоретичне обґрунтування напрямів її розвитку з урахуванням світового досвіду та вітчизняних традицій.

Виклад основного матеріалу. На шляху становлення пенсійної системи України було пройдено багато етапів, які є визначними для фінансово - державної інституції (рис.1, табл.1).

Висновки з проведеного дослідження. Підсумовуючи зазначимо, що важливим напрямком реформування пенсійної системи України на даному етапі залишається поступове введення другого та третього рівня для загальної роботи всіх етапів : солідарної системи та обов'язкових норм страхування з накопиченням пенсій працездатними особами. Не менш важливим питанням залишається удосконалення шляхів введення даної системи та удосконалень їх функціонування. Для забезпечення повномасштабного бачення аналізованої проблеми потрібно орієнтуватися на більш розвинуті країни, в яких існує стабільна пенсійна система з урахуванням пройдених етапів на шляху їх становлення.

Література:

1. Загорєєва О.Ю. Проблеми та напрямки реформування пенсійної системи України. *Молодий вчений*. 2017, № 1.1(41.1), 36-40. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/187.pdf> (дата звернення 01.09.2019).
2. Дробот Я.В. Проблеми та напрямки реформування пенсійної системи в Україні. *Фінансовий простір*. 2016, № 1(21), 63-66. URL : <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1601/16djvsvu.pdf> (дата звернення 10.09.2019).
3. Верхоляк З., Сороківська О.А. Актуальні проблеми реформування системи пенсійного забезпечення в Україні. *Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій*: матеріали міжнар.гаке.-практ. конфер. (Тернопіль, 22 травня 2018). Тернопіль. 2018, 334-335. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/25465> (дата звернення 05.10.2019).
4. Цікаві факти про пенсійні системи в різних країнах світу. *Електронне видання для керівників і бухгалтерів із практичною інформацією щодо неврегульованих та спірних питань*. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-interesnye-fakty-o-pensionnyx-sistemax-v-raznyx-stranax-mira> (дата звернення 10.09.2019).

5. Мировая и региональная статистика, национальные данные, карты и рейтинги. *Мировой Атлас Данных*. URL : <https://knoema.ru/atlas> (дата звернения 20.10.2019).
6. Население Украины: *Countrymeters*. URL: <https://countrymeters.info/ru/Ukraine> (дата звернения 11.10.2019).
7. Романченко В. С. Сравнительный анализ международного опыта развития пенсионных систем. *Вестник Международного института экономики и права*. 2015, № 3 (20), 58–73.